

E. m. Gyedukrone:

Foredrag om
Øvelseseskadren 1927.

25.10 og 1.11. 1927.

E. All Gyldenkrone

25/10 2/11 1927.

Foredrag
om
øvelseseskadren 1927

Eskadren i Aar var en sammensætning af en skole og en øvelseseskadre

Torpedo-Sømine og Radio Skolen blev med andre Ord lagt ind under Eskadren. Denne Ordre var baseret paa den af Marine ministeriet udstedte Forholdsordre hvori der blandt andet udtales:

Kommandotegnet hejses den 10 Juni og nedhales den 23 Juli. . . . Paa Grund af de beskudne Midler, hvorover der raades skal den udrustede Flaadestyrke dels være en Sømine- og Radioskole, dels en almindelig Øvelseseskadre.

Der skulde indgaa dels en skolemæssig Uddannelse (Torpedo-Sømine- og Radio) dels en almindelig Eskadre-Uddannelse omfattende Angrebsøvelser med Torpedo- og Undervandsbaade, Taageøvelser, Skydning fra Torpedobaade med høj Fart, Evolutionsøvelser, Forsøg med Paa-sejling af drivende Miner, Øvelser med ~~Paa-sejling af drivende Miner~~ ^{Parasitminer} drivende Miner. Endvidre Artilleriskydninger efter mindre Program.

Eskadren var - som formentlig bekendt - sammensat af Niels Juel-9 Torpedobaade, 6 Undervandsbaade - med Værkstedsskibet Grønsund, Mineskibet Lossen, Kranerne 5 og 6, 3 Flyvebaade med Moderskibet Willemos og endelig Tenderen Fenris.

+++ Med Høflig paa M. Henimod Slutningen af Øvelsesperioden var der befalet afholdt en større samlet Øvelse, og heri skulde de 2 Skolekrydsere Heimdal og Geiser deltage. Efterretning stationen træde i Virksomhed samt det fornødne Antal K-U Stationer og Krigsfyr etableres.

Jeg skal blot nævne at Gennemsnitsalderen for Skibe og Baade i Eskadren var godt 15 Aar - det yngste Fartøj - Undervandsbaaden Filora var sat i Vandet 1920 - det ældste Værkstedsskibet Grønsund i 1883 - Willemos og Flyvebaadene har jeg ej medtaget - de vil tilsammenlagt iøvrigt ikke forrykke Tallet.

Vejret var i Sommer ikke særlig straalende - naa det dog.. betænkes at Eskadren var ude i

Sommerens bedste Tid - men det var dog kun 1 Gang at Øvelsen blev afbrudt p. G. af Stormen de Kuling. ~~KKKKKKK~~ t Øvelsen

Forinden Eskadrechefen højste sit Flagg havde de forskellige Grupper været c. 10 Dage ude paa selvstændigt Togt.

Ved Eskadrens Formering den 10/6 skulde e. O. Minekranerne forblive paa Isefjorden - hvor Mineflotillen havde været i den nævnte Periode, medens "Lossen" skulde møde Eskadren ved Gilleleje Flak for at deltage i en U Baads Øvelse sammen med Eskadrens øvrige Enheder. Hertil lykkedes det ikke at faa Flyvebaaden med - de var blæst ~~ind~~ ^{ind} inde i Rønne. Des stødte først

til Eskadren den 11 paa Isefjorden. Willemos havde en lang Rejse fra Rønne

Paa Basis af den givne ~~ØKKE~~ Forholdsordre udarbejdede og approberedes Ugeøvelsesprogrammerne for Eskadren. De første 2 Søndage tilbragtes paa Isefjorden. Den tredje Søndag i Aarhus, fjerde Søndag i Assens - Faaborg, femte Søndag i Nyborg, sjette Søndag i og ud for Køge, samt Madsnesund. ^{med} Overalt hvor Eskadren kom, blev den modtaget ^{med} velvillige ⁹ Gastfrihed ikke mindst i Aarhus, hvor Konsul Anton C. Nielsens ⁹ søn

sædvanlig var meget interesseret som Formand i den stedlige Marineforening, i hvilken der var Foredrag af Kaptajn Jun-

gersen om Niels Juel og derefter Bal. I Assens var der ligeledes

Fest

Trods Materiellets fremrykkede Alder var Antallet af Havarier ikke særligt stort . De største Sindsbevægelser foreaar sagedes af Flyvebaadene. Allerede den 14-6 styrtede under Markering af udskudte Torpedoer H.M. Nr.29 ned og havareredes i betydelig Grad men lykkeligvis kom ingen Mennesker til Skade og Motoren bjærgedes uden at have lidt noget, den 7-7 havarerede H.M. Nr.23 totalt ved under Natflyvning at lande. DET var stille og Vandet var spejlblankt . Paa de første 50-100 Meter viser Højdemåleren ikke nøjagtigt . Flyveren troede, at han var 50- 100 m oppe, da Maskinen pludselig tog Vandet, sprang op tog paany Vandet og kulbuterede . Det foregik heldigvis i Nærheden af Willemoes og de 2 ombordværende blev hurtigt bjærgt, men Maskinen var som sagt totalt havareret . Hvad der ellers synes at genere Flyvemaskinerne en Del, er lække Kølekapper. Jeg er ikke i Stand til at sige noget om hvorvidt dette kan undgaas . Undervandsbaadene forekommer det mig havde færre Havarier end i Fjor. Et Par af dem havde Havari paa Diselmotoren, der satte dem ud af Virksomhed i 2-3 døgn . Triton dannede dog en Undtagelse, den maatte den 27-6 slæbes af Flora til Flaadestationen p. Gr. af Motorhavari. Den 3-7 stødte den igen til Eskadren i Assens, men allerede den 4-7 maatte den igen af Fenris slæbes til København. Ved Prøvesejlads i Sundet efter endt Reparation var det indlertid galt med Skylleluftventilerne, og den maatte igen til Flaadestationens bpn. Endelig den 10-7 stødte den igen til Eskadren i Nyborg. Den havarerede dog en Gang endnu og var u-tjenstedygt i 2 1/4 Døgn.

Torpedobaadene havde trods deres høje Alder ikke særlig mange Havarier . Et ømt Punkt hos dem er særlig Torluft-pumperne. Eskadrechefen foreslår at anbringe Tachometer paa dem, sandsynlig vil det kunne hjælpe. 1 af Torpedobaadene tog en Gang Grundet i LilleBalt uden at tage videre Skade.

Under Eskadren er der afgivet et ret stort Antal Torpedoskud nemlig fra Niels Juel : 16 - fra U-baadsflotillen: 122 og fra Torpedobaadsflotillen 266 ialt : 404 -- hertil skal bemærkes, at Haien paa det selvstændige Togt-der varede fra 1-10 Juni - lige før Flagets Hejsning havarerede sin Stavn, og da Reparationen efter Orlogsværftets Udtalelse vilde tage mindst ca 1 Uge bestemte Eskadrechefen at da 3. Gruppe hvbtil Haien

jo hørte - særlig var udrustet som Minestrygerflotille -skulde Reparationen vente til efter Eskadren. Haien kunde saaledes ikke udskyde Torpedoer, saaledes at kun 3 Baade har skudt Torpedoer

Jeg skal nævne, at ifjor skød de 9 Torpedobaade kun 9 Skud- (Natskud) men ifjor var Eskadren ikke forbundet med nogen Skole, men var strategisk -endda i betydelig Grad - Af de fra Torpedobaadene

i Aar afgivne Skud var 33 Natskud. M.H.t. Træffer % da var denne for ~~ne for~~ Torpedobaadene ved Dag: 51, ved Nat: 55 - for Under-vandsbaadene: 59%. Dette er jo en ret høj Træffer %-som man under virkelige Forhold desværre vel ikke kan gøre sig Haab om at opnaa-under de hen mod Eskadrens Slutning afholdte samlede Øvelser blev den da ogsaa betydeligt mindre - jeg skal senere vende tilbage hertil -Der forefaldt ikke saa helt faa Torpedohavarier og ved et ikke helt ringe Antal Skud har Materiellet foraarsaget daarlige Træfning. For Torpedobaadenes Vedkommende var dette Tilfældet i ca. 1/3 af Skuddene og for Under-vandsbaadenes Vedkommende ca. 1/2 %

Minemateriellet har gennemgaaende virket tilfredsstillende. Ønsket om at faa Minerne upaavirkelige af Radioen er stadig lige brændende. Eskadrens Radiokommission udtaler om dette Spørgsmaal følgende: See Rapport. 418-19

Et andet Punkt, som Eskadrechefen peger paa i Generalrapporten, er at vores Miner kun har 2 Horn. Mange andre Miner har 3-4. Ved Paasejning af drivende Miner synes det som om 2 Horn ikke er nok. Hvorvidt dette er en god drivemeth BB Miner tør jeg ikke udtale nogen Mening om. 764 i alene Eskadren

Der blev ialt udlagt 918 Miner af disse var 26 Bund-ørgene. Det er 2,8 % et tilfredsstillende Resultat

Minestrygningsmateriellet var installeret i de gamle Havormen-Baade, og der har været arbejdet en Del hermed, gennemgaaende har det virket helt godt; der anvendes de saakaldte + Y.L. Strygere. Præsensets Dybgaaende er meget afhængig af baade Fart og Dybde. Der foreslaas afholdt systematiske Forsøg for at komme til Klarsed over dette vigtige Spørgsmaal. I sin Indberetning udtaler Chefen for 3' Gruppen, at man

(Natskud)
P.U.V.B. skudt
dog 39 Skud

for U.V.B.

1/2 %

764 i alene Eskadren

26 Bund-

4

under Nærgangen med Stykkerne ^{har} i saavel Kamtmærker. I det hele taget spiller Hensynet til Punkter, ^{1 2 aar} etc. ~~under af Eskadrens herhyem~~ en stor Rolle. Eskadrechefen udtaler herom: 5135.

Endvidere anbefales Anskaffelsen af mere ~~Mus~~ strygermaterie-

rielt Radiomateriellet har været tilfredsstillende ~~---~~ ^{Materiellet er} man kan

vist sige naturnødvendigt -ikke ensartet. Et Radiopejlapparat var installeret i Niels Juels, og virkede tilfredsstillende.

Flere er ønskelige - paa passende Steder Det er mig ikke bekendt, om vore Stationer i Land er forsynet med Pejlaparater, ellers vilde det vist være praktisk, om de fik saadanne.

En Forbedring af Undervandsbaadenes Evne til at modtage Teleg-
grammer i delvis neddykket Tilstand anbefales varmt af Eskadre-
chefen -Der er jo i Eskadren udvekslet et meget betydeligt
Antal Telegrammer -man maa stadig holde sig for Øje, at i Krigs-
tid maa Telegrafferingen indskrænkes til det mindst mulige - ~~h~~
netop af Hensyn til fjendtlige Radiopejlapparater.

Niels Juels Projektører er betydelig bedre ^{end} de ældre Orlogs-
skibes. de er dog ret sensible navnlig ~~overfor~~ varneplig-
tige Projektørgæster. ---Det er et stort Savn under Natflyv-
ning, at Willemoes ikke har en ordentlig Projektor til
at angive Vindens Retning for Flyverne under Landing.

Angaaende Signalering skal jeg indskrænke mig til at be-
merke, ~~at bemærk~~ at Personellet efterhaanden er blevet
mere ^{i Bogen} eortrollig med K-E-S Bogen, -enkelte Forslag til
Andringer ^{er} fremsat i Generalrapporten.

Hvad angaar Artilleriet var det i Aar første Gang Niels
Juels paa Togt havde sit Artillerianlæg ^{kommmando} færdigt installe-
ret. det virkede tilfredsstillende - derimod viste det sig,
at Maskinens Maximalafbryder var tilbøjelig til at falde ved
Skudrystelser

1

5

Materiel til Udvikling af kunstig TAAGE .Iaar har der været medgivet 2 Modeller M/ 26 og M/27, som det er de fleste af d/ Herrer bekendt bestaar det første af 2 Staalflasker ,dene ene med Siliciumpotchlorid , den anden med Ammonisk det andet-M./27 - er en blikbeholder ,der er fyldt med rødt f+++ Fo Fosfor og Termit -50 % af det første. Det var første Aar, disse Bøjer var medgivet .de er beregnet paa at kastes over Bord-eventuelt anvendes i Land .De vejer 12 1/2 Kg. forsynet med et Par Hanke og saaledes lette at haandtere. I Løbet af Eskadretogtet er der anvendt 75 af disse Bøjer , der alle har virket tilfredsstillende. Nogle Minutter efter de er brændt ud , synker de ,da de er forsynet med en Smelteprop i Bunden. - Ogsaa Staalflaskerne har virket tilfredsstillende I Generalrapporten udtales dog:

(se Side 37 - 38 og 39)

G a s m a s k e m a t e r i e l Der har været medgivet Niel Juel 30 Stk. og et Par i de andre Skibe , særlig til Brug ved ved Anvendelsen af kunstig Taage -Maskerne synes ikke at genere i kendelig Grad , men de tager jo en Del Plads op ,og der er en Del andre Spørgsmaal ,herhen hørende , som Eskadreflottenforreslaar henvist til Materielkommissionen

B r æ n d s e l s f o r b r u g e t i Eskadren har været :

1585 ts Kul , 209 ts Brandolie , og 98 ts Solsolie - lidt mindre end beregnet . kullenes Beskaffenhed var - som det vist er de fleste af d/Herrer bekendt - ^{for en ikke ringe Del} af ret barvelig Kvalitet, hvilket

bevirkede, at Skibene gennemgaaende ikke kunde holde deres Fart navnlig ikke de, der ikke havde kunstig Træk_ Lossen kundesaaledes til Tider kun gøre 4-5 Knob- men ogsaa Torpedobaadene led herunder, Sulven der normalt med en Kedel let gør 17 Knob, kunde med Kullene af den ringe Kvalitet kun gøre 12 Knob, det er en Selvfølge at Øvelsere herved hømmes, Fyrbøderpersonalet faar ingen Uddannelse og Kulforbruget bliver større-Kulfyldningen rundt i Provinshavnene lader en Del tilbage at ønske, mange Steder opfyldes ikke engang Kontrakternes beskudne Krav til det Kvantum Kul, de skal give ombord pr Time .

Langt bedre Reslutater naas i Almindelighed, naar der fyldes Kul

fra Kulhulk med egne Besætninger. Eskadrechefen foreslaar at dette Forhold tages op til nærmere Overvejelse, idet der da bør gives Besætningerne et gratiale for Kulfyldningen.

Eskadrens Personel

se Gen. Rapp. 561-62 og s. 393 og

Tjenestecrdningen i Eskadren ~~hvorledes~~ paa Eskadre-Ordre Nr 1 og 2, der var meget nær som den i 1926, med de Tilføjelser, der af en eller anden Grund havde vist sig nødvendige eller formaals-tjenlige.

Eskadrens Øvelser.

Torpedobaadsflotillens Øvelser har omfattet.

Se Side 66-67

Dybdebomber Side 69-70

Mineskibenes Øvelser og Arbejder giver ikke Anledning til særlige Bemærkninger.

Undervandsbaadsflotillens Øvelser.

U- Baadene er jo ret jævnlige ude paa et kortere ~~Togt~~ ^{Togt} i Aarets Løb, sejler gennemsnitligt de 6 Maaneder af Aaret, og Besætningen ^{hører} bliver i Tiden mellem Togterne i Baadene. U- Baadene behøvede saaledes ikke de mere indlenende Øvelser, som f Eks er absolut nødvendige for en Torpedobaad, der kun er ude i knapt 2 Maaneder af Aaret - i den Tid kan der ikke naas den fornødne Rutine

U Baadene har nogle Gange haft Torpedobaade til Maal, en enkelt Gang "Niels Juel" og 6 Gange var der store samlede Øvelser, hvor Baadene kunde angribe ^{store Skibe}

Luftgruppen har deltaget i Eskadrens Øvelser og holdt selvstændige Øvelser.

573 Artilleriskydningerne har været afholdt efter det approberede Program. "Niels Juel" fik af M. M. tilkendt Sølvskjold for sin Skydning. Der har i Aar været skudt fra "Lossen" med godt Resultat det er meget længe siden, at der er skudt Øvelsesskydning med Kanoner fra et Mineskib.

Der blev ved de fleste Skydninger om Dagen fra de mindre Fartøjer U-Baade, T-Baade og Lossen skudt med Lystracere, hvilket har lettet ^{L. edlson} og gavnet Skydningen. I meget klart Vejr er det dog vanskeligt at se Lystraceren om Dagen.

" Niels Juel" og " Sølven" blev der afholdt Forsøg med Skydning med Lysgranater fra henholdsvis 15 cm og 75 mm PK *O.S.V.*

Øvelser med Kunstig Taage,

Se genn Rapp S 87

De indledende Øvelser blev afholdt paa Isefjorden. her er der god Lejlighed dertil, da Farvandet kun er ret lidt trafikeret

Øvelserne her var meget instruktive. Det viste sig her, hvad man jo vel nok var klar over i Forvejen, at den rette Anvendelse af kunstig Taage kræver megen Øvelse De tre T Grupper skulde

angribe, "Niels Juel" der gik dels med Vinden tværs og dels med Vinden forind.

1' Gruppe der havde Chefer, som før havde arbejdet med kunstig Taage, præsterede de bedste Angreb.

Flot- Chef T udtaler (se Side 89m)

2' og 3' Gruppens Angreb Nr 1 var mindre vellykket-----

Med Vinden forind er Taktikken lettere. Tiden tillader mig ikke at gaa i Detailler. Jeg skal oplæse Eskadrechefens Bemærkninger til disse indledende Øvelser, -Bemærkninger gælder ogsaa senere Øvelser (S95-96)

En større Øvelse fandt Sted den 23^e Juni, idet " Niels Juel" sejlede rundt om Samsø og de 3 Torpedobaadgrupper skulde angribe og desuden skulde de forsøge at spærre saavel Thunø Hul som Vejrsø Sund med Taage.

(Se Side 97-og flg)

Forl. m Taage

Den 27^e Juni ^{*holdes*} ~~afholdes~~ der en minetaktisk Øvelse mellem " Niels Juel " og Torpedobaadsflotillen i Aarhusbugt - Farvandet om Thunø Knob.

Vejret var overtrukket, Vinden S t v 3, aftagende efterhaanden *osv.*

Under senere Øvelser, bl a de strategisk-taktiske Øvelser blev der anvendt Taage, og jeg faar forhaabentlig Lejlighed til ~~under~~ nærmere omtale af enkelte af disse ved næste Foredrag Her vil jeg kun omtale -af H. t. Tiden, at der under en Øvelse

I Lille Bælt var planlagt og blev udført Forsøg paa med Taage

Flyvevæsenet, den 12'Maj 1927.

Vægt af Taage etc. indstalleret i H.M.I. Nr. 28:

Titantetraklorid (eller Siliciumtetraklorid) (Ti_4Cl_4) (Si Cl_4)	41	kg
Ammoniakvand (Salmiakspiritus) (NH_4OH)	29	"
Beholdere (2 Stk.)	25	"
Installation, Rør etc.	<u>5</u>	"
			Taage ialt 100 kg

Luftfartøjets normale Nyttelast er uden Geværring, Observatorgevær og Ammunition ca. 97 kg.

For at kunne medtage 16 kg Benzin (til $\frac{1}{2}$ Time) er Luftfartøjets normale Udrustning (Drivpose, Fortøjning, Værktøj m.m.) udtaget, ialt 25 kg.

4 8
at spærre Farvandet Nord om Lys, det-te Farvand hører ogsaa til dem det ofte er muligt at kunne anvende tilsaadant Forsøg uden at genere eller at blive generet af den civile Trafik.

U Baadsflotillen og 3' Gruppens skulde forsvare Indgangen til Farvandet S.f Fyen fra Lille Bælt, og med kunstig Taage søge at spærre nævnte Farvand, hvorefter der var tildelt Styrkechefen (Fl Ch - *U*) ret rigeligt Taagemateriel . der var hertil bragt 4 Sæt Flasker og 7 Bøjer, dels i Land dels ombord i en lejet Motorbaad; endvidere var der klargjort Baal i Land paa Lys *Tulle*.

Vejrforholdene var imidlertid ugunstige for en effektiv Spærring Vinden var en Tid SSO 1, saa en kortere Tid nærmest det modsatte og dernæst næsten Stille.

Den udviklede Taagemængde var betydelig, men paa Gr af Vindforholdene drev den kun i mindre Grad. ud over Farvandet, saaledes at "Niels Juul" og "Lossen" Passage ikke blev hindret. Men man fik dog det Indtryk man havde fra tidligere Øvelser - nemlig at Taage kan spærre et Farvand under rette Vindforhold - bekræftet . Esch udtaler (Se S. 113)

Under Viceadmiralens Ophold i Eskadren blev der kastet Taagebøjer Vejret var næsten helt stille og da aabenbart Luftens Fugtighedsgød 2 Barometerstand ej var gunstige, havde Taagen Tendens til at stige til Vejrs.

Ved den siamesiske Marineminister H.K.H. Prins Wurhijai -s Besøg udvikledes fra N.J. Taage fra Apparatet m/26, idet der dog til Forsøg var Titantetrachlorid i denne Flaske. Dette Stof har Tilbøjelighed til at bevirke at Staalflasken forstopper. Saalænge den ikke gjorde det, var taagen fortrinlig og glædede H.K.H.

Under H.M. Kongens Inspektion angreb 1' T Gruppe Skibsdivisionen under Udvikling af Taage, der virkede godt

Der var medgivet en Taageindikator, konstrueret af Orlogskaptajn Trap for et Par Aar siden anbefalet af Kaptlut. Westermann Den er teoretisk udmærket; men har i Praxis ej vundet Anklang.

(S 124)

Signaløvelser har været drevet i saa stor Udstrækning som muligt.

Der synes at være Fremgang i Signaleringen, men Signalgasterne er jo som Menneskene i Almindelighed ikke alle lige gode

Øvelser med Paasejling af "Drivende Miner" synes at have vist, at den bestemt Teori for om en drivende Mine springer mod Skibssiden

eller bliver kastet til Side af Bovbølgen ej kan paavises
Eravane-Ø velser. Per uden Tvivlet godt preventivt Middel mod
Miner sygdom vil blive anskaffet flere Stykker af dem.

Brevduer har været rigeligt prøvet. Reslutatet svarer ikke til det
man havde haabet efter det smukke Foredrag, S-lut Ernst holdt i Fjor
af Duerne 53 ialt er kun 1/3 kommet hjem samme Dag.

(S 132-133)